

MARCOS

Avui és dijous i no tenia previst venir al centre. Ahir, però, a última hora vaig trucar a l'Annabel i li vaig comentar que tenia la tarda lliure. Com sempre, em va arreglar una cita per a l'endema. A les quatre, també com sempre.

Fa una tarda molt agradable. Bufa un garbí suau i el cel està una mica enteranyinat. M'he fixat en uns ametllers que hi ha més enllà del centre i estan tots florits. Si no m'equivoco, la darrera vegada que vaig venir les branques encara estaven despullades. Ja ho té, això, el febrer, que tot d'una el bon temps treu el cap, tímidament.

L'Annabel em presenta el Marcos. Té els ulls blaus i el cabell curt i una mica ros. És jove i va ben vestit i parla amb un to de veu potent, segur de si mateix. Mentre jo surto al jardí i m'assec, ell se'n va a la cuina un momentet. Uns instants després surt amb un cafè a la mà i s'asseu al meu costat.

El Marcos va néixer a Badalona fa trenta-set anys. Els pares procedien d'Andalusia i Extremadura i es van conèixer a Catalunya al començament dels setanta. Com molta de la gent que deixava enrere amics i família, tenien molts plans, molts projectes que es van veure truncats quan la mare del Marcos es va quedar embarassada estant encara soltera. Aquells anys, en ple franquisme i en una de les barriades més marginals de Badalona, «*quedar-se de penalti*» encara estigmatitzava i els mitjans per anar-se'n a Londres no estaven a l'abast de tothom. Això el Marcos ho té clar i m'ho remarca des del començament. Ell va ser un fill no desitjat, cosa que a la llarga marcaria molt la relació amb els seus pares.

Quan parlem dels primers anys d'infantesa, esbufega, com si no sabés per on començar. Però ho sap, ja que acte seguit m'ex-

plica que els maltractaments i la violència per part del seu pare és gairebé l'únic record que en serva d'aquells anys. Res més. Potser alguna cosa positiva, però insignificant. Càstigs severíssims tant físicament com psicològicament i humiliacions cada dia. Era el més gran de tres germans i se li feia estrany que el pare tingués aquesta fixació en ell per ferir-lo, per destruir-lo. Als altres germans, curiosament, els deixava fer i no s'hi mostrava tan agressiu com amb ell. Amb els anys va anar descobrint el perquè, i és que, a banda de venir d'un embaràs no desitjat, que va trasbalsar tots els plans d'una parella gairebé adolescent, el caràcter curiós del Marcos feria el pare, analfabet, que davant les nombroses preguntes del fill se sentia incòmode, avergonyit. «Pare, per què cauen les coses? Pare, per què bufa el vent? Pare, m'ajudes a fer aquesta resta amb decimals?» Eren simplement cops que el pobre pare no podia suportar.

Amb aquest ambient a casa, és fàcil imaginar que el que més li agradava al Marcos era el carrer, la colla del barri i, en menor mesura, l'escola. Tot, menys estar a casa. De les assignatures, les ciències naturals era la preferida. Volia ser metge, ja que sempre l'havia sorprès el tracte afable que rebia tant a l'ambulatori com a urgències, quan hi havia estat atès per accidents infantils i altres entremaliadures pròpies de l'edat. Amb la colla feien i parlaven de tot. De tot menys d'allò que passava a casa, entre altres motius perquè qui més qui menys hi tenia problemes. El barri era un dels més pobres de Badalona i la problemàtica social i familiar hi era molt freqüent. A més a més, em confesa el Marcos, no estava benvist parlar d'aquestes coses entre ells, feia poc home.

Als catorze anys aconsegueix el graduat escolar. Pel que volia fer ja en tenia prou. Era un fan de Loquillo, Gatos Locos i Los Rebeldes, amb el líder del qual, Carlos Sagarra, hi té una semblança increïble, la mateixa cara de murri. Feia estona que em preguntava a mi mateix a qui em recordava el Marcos. *Et voilà!* Eren anys que recorda com els millors, sempre al carrer, amb el Xavi i el Miquel, els amics amb els quals més s'entenia, ja que, sense dir-s'ho explícitament, compartien la mateixa problemàtica familiar. Els escàndols familiars al barri eren coneguts per tothom i qui més qui menys sabia què es coïa a cada casa. Cada cap de setmana una mica de ball i cubates a El Gat, la discoteca de moda de Montgat, i a locals de Santa Coloma i Badalona. Se sentia bé, començava a deixar enrere els malsons familiars

gràcies a la Rosa i a la Derbi Variant que li deixava un amic. Ho recorda com una sensació de llibertat, d'anar amb qui volia i a on volia. A l'escola cada cop s'hi sentia més incòmode i desmotivats, i als setze anys els pares el posen a treballar al bar de l'oncle, a Barcelona. Al Marcos des del començament ja li va semblar més un càstig que una feina, ja que sovint, quan hi havia gresca amb el pare, l'obligaven a estar al bar més hores de les acordades sense cap sobresou. De totes formes, amb setze anys ja es feia respectar i els maltractaments físics es van acabar. Els psicològics continuarien durant molts anys. Finalment, cansat del bar, entra a treballar com a pintor a la mateixa empresa del pare, i si fins aleshores els motius de disputa eren de tipus domèstic o personal, com a pintors encara s'entenien menys. Que si aquest color no encaixa, que si no m'has remenat bé la pintura, que si això, que si allò... Baralles contínues a tothora fins que, fastiguejat, se'n va a una empresa d'instal·lacions elèctriques. Aquí la cosa va millorar. Un bon sou i no havia d'aguantar el pare. També va ser una època on el Marcos es va involucrar molt amb el moviment d'insubmissió al servei militar. Es va negar a fer-lo i no es perdia cap manifestació i a més a més estava sempre a primera fila, s'atrevia a enfrontar-se amb la policia i va rebre de valent. El que no sabia el pobre Marcos era que les manifestacions, aquí i a qualsevol lloc sempre són gravades en vídeo per policies de país per identificar reincidents i fer-ne un seguiment, si s'escau. Total, que ja el tenien fitxat i un dia es presenta la policia militar a buscar-lo a casa i li comuniquen que s'ha acabat el bròquil i que, si no vol problemes, que es presenti al quarter del Bruc a signar els documents i incorporar-se a files. Fins i tot ja li tenien assignada una destinació a Madrid, concretament a un aquarterament d'intendència, que preparava *pinxos* i pica-piques per als oficials, al qual hi estaven destinats la major part dels comandaments militars que van recolzar el cop d'estat del 23-F. Al final, em comenta somrient, va ser un any fabulós en tots els sentits. I això que era un insubmís!

Després de la mili, torna a Badalona i es reincorpora a la feina d'electricista a la mateixa empresa. Hi havia molta feina, una bogeria. Treballava bé i l'empresa i els clients estaven satisfets. Cada dia hores extres, molts diners i també molt neguit. El problema de guanyar tants diners és que de vegades caus en la temptació de la cocaïna en algun dels moments de lleure. I així,

de mica a mica, en Marcos l'hi va anar agafant el gustet, i en cosa de mig any hi estava completament enganxat. Ara ja no es tractava d'un divertiment de cap de setmana. Cada dia, per treballar es prenia la seva ratlleta. Sense, no es veia amb cor d'aguantar les deu o dotze hores de jornal. Al començament, com sol passar en aquests casos, tenia la certesa que ho controlava, però a la llarga tot va fer el seu curs. Es gastava tot el que guanyava en coca. A casa no ho sabien o no ho volien saber. Al Marcos, aquesta situació no el preocupava ja que a l'àmbit on treballava, la coca era el més normal del món i qui més qui menys n'era consumidor. Era conscient que tenia un problema, però com que no faltava a la feina i s'ho passava de meravella, anava fent. Quan conegué la Júlia la cosa sembla que va afliurar una mica, més que res al començament. Ella alguna cosa s'imaginava, però res de seriós. El Marcos també era prou hàbil per portar una doble vida. Però a la llarga, inexorablement, la convivència es va tornar insostenible. A més a més, el naixement del primer fill l'any 2001 va precipitar els esdeveniments. I per acabar-ho d'adobar, compartien pis amb una parella d'avis que cuidava la Júlia. Per al Marcos, el consum de drogues era una forma d'evadir-se dels problemes que la cocaïna, precisament, comportava. I com més conflictes, més consum. Ho veia com una mena de peix que es mossega la cua, un conflicte del quan era impossible sortir-se'n. Quan se separa de la Júlia, es queda sense res. Fill i casa van ser per a ella, de mutu acord. Volia començar de zero, o almenys ho volia intentar; i trencar tots els lligams amb el passat més immediat, el de la Júlia. Amb l'altre passat, aviat s'hi retrobaria ja que després de passar per nombroses pensions, l'únic que li va oferir aixopluc va ser el seu pare, que s'havia separat i vivia sol. Pel camí i per culpa de la coca, havia perdut la major part dels amics. I amb motiu, reconeix en Marcos, ja que quan estàs enganxat a la coca, sovint fas moltes males passades als amics i al final, comprensiblement, se'n cansen.

Mentre parlem d'aquest període de la seva vida, recorda el primer episodi en què va intentar buscar ajut per sortir-se'n, seriosament. Havia estat una disbauxa descomunal i ni sabia on era ni qui era. Només recorda que era de matinada i plovia molt. Anava xop i va entrar en una comissaria dels Mossos d'esquadra i els va dir que necessitava ajuda. El van portar a l'hospital de Santa Coloma i després d'un ingrés de vint-i-quatre hores per fer